

”Hur vet jag att jag tror?” Predikan i Abrahamsbergskyrkan den 6 mars 2011.

Predikant: Bertil Högström.

I den fråga som är dagens och hela den här seriens tema: ”Hur vet jag att jag tror?”, ligger en osäkerhet inbyggd: Kan man veta detta? I så fall hur? Vet jag om jag tror? Hur blev jag i så fall övertygad om det?

Här är några punkter att beakta:

1. Det handlar om visshet, något man känner sig förvissad om, - alltså är säker på. – Trosvisshet är ett gammaldags ord, som jag ändå tror är begripligt.
2. Vetskapen om *att* jag tror, - trosvissheten, måste bygga på att jag är någorlunda säker på *vad* jag tror, alltså trons innehåll.
3. Vad är det som *gör* att jag blir övertygad om att jag tror? Är det mina tankar om budskapets trovärdighet, eller är det yttre händelser som ligger utanför det som normalt brukar ske?
4. Hur är det med kontinuiteten i vår personlighet, vårt *jag*? Kan jag lita på att de tankar och upplevelser, som jag haft för kanske många år sedan fortfarande är relevanta?
5. Om jag nu finner att min tro håller, hur kan jag berätta det för mina medmänniskor så att de förstår vad jag menar?

Om punkt 1: Om trosvisshet.

Den danske filosofen Sören Kierkegaard har sagt om tron att, ”det är som att kasta sig ut på sjuttio tusen famnars djup.” Petrus hade inga sjuttio tusen famnar under sig, men kanske mellan fem och tio, när han gav sig ut till fots på Gennesarets sjö för att möta Jesus, som kom gående på vattnet mot lärjungarnas båt. Ändå måste man kalla honom trosviss, - åtminstone tills han såg hur mycket det blåste och blev rädd. (Mt.14: 25-33) ”Du trossvage”, sade Jesus, när han räckt ut handen och gripit tag i honom. ”Varför tvivlade du?” Det är minsann inte alltid så lätt att behålla sin trosvisshet när vinden viner! Ändå är bilden av Petrus spännande: han ville pröva trons bärkraft och gav sig i väg ut på vågorna. Det finns en sång som passar här, och som blivit något av en signaturlåda för Vindens Vänner. Hasselalägreträns lägerkör sjunger Ps. 482, Våga sätt fulla segel.

Om punkt 2: Trosvissheten måste bygga på att jag vet *vad* jag tror, alltså trons innehåll.

Så fort man börjar tala om trons innehåll, alltså det som trosvissheten ska bygga på, så tror jag att många tänker: ”Jaha, nu kommer dogmerna! Om du inte tror så här och så här, så duger inte din tro.” Men så behöver det inte vara. Jesus, sådan vi möter honom i evangelierna, är ingen hård dogmatisk laglärare, utan en varm kärleksfull människa, som ser dem han möter. Trons innehåll är för mig alltså inte ett antal trossatser, dogmer, utan en person, Jesus Kristus, som lever. När man får leva i en församling och dela erfarenheter med många människor som lever med Jesus Kristus, blir inte frågan om vad man minst måste tro för att räknas som kristen särskilt aktuell, utan snarare är det rikedom i de erfarenheter och upplevelser som ryms i evangeliet och i kyrkan som fascinerar. Visst finns det också anledning att vara bekymrad för hur mycket strider som utkämpats och som fortfarande pågår om hur man ska tro. Det är nog så att det som känns nära och livsavgörande också ger upphov till skarpa meningsmotsättningar, trots att det ju handlar om evangelium – det glada budskapet om Guds oändliga kärlek till oss.

Om punkt 3: Vad är det som gör att jag blir övertygad? Budskapets trovärdighet eller yttre händelser som avviker från det normala, d.v.s. under.

I evangelierna finns det väldigt många exempel på att människor blir övertygade om sin tro på Jesus genom yttre händelser, som avviker från det man kunde förvänta sig, alltså genom olika typer av under. Jesus förefaller ibland besviken på att människor krävde under för att tro, själva budskapet i hans förkunnelse verkade inte vara nog övertygande. Riktigt vad det beror på att underberättelserna har en sådan stor betydelse i evangelierna, vet vi nog inte, men kanske har man haft lättare att minnas dem än Jesu muntliga undervisning. Om man jämför med vår situation idag, blir det ganska tydligt att det muntliga och skriftliga budskapet totalt dominerar över yttre händelser som avviker från det normala, när det gäller medel att övertyga människor om att tro på Jesus. Det tycks som om det intellektuella och förståndsmässiga draget har fått ett övertag, men det kanske i viss mån bara är skenbart. Musik, poesi och bildkonst är exempel på sådant som talar till andra sidor av vår personlighet, och det faktum att berättelser om under har så liten betydelse idag hänger nog samman med att vår världsbild har förändrats så totalt. Vi ser inte de under som sker omkring oss, eftersom vi tycker att vi har förklaring på allt. Vad den heliga Anden gör med oss, när vi hör eller läser budskapet om Jesus eller ser det praktiseras i kärlek till människor i vår närhet, är i själva verket under som vi aldrig kommer att kunna förklara, men som skapar tro. Vi har också fått dopet och nattvarden, som gåvor att bruka. Båda ger oss i påtaglig, praktisk form det centrala i vår tro, så att vi med alla sinnen kan uppleva evangeliets djupaste innehåll.

Om punkt 4: Hur är det med kontinuiteten i vår personlighet?

Den Bertil som växte upp i Bromma missionsförsamling, gick i söndagsskola, V.P. och juniorförening och som gick i bibelskola och åkte på massor av läger, är det samma person som står här idag? Den undervisning jag fick och de upplevelser av djupt allvar och andlighet, som jag hade då, hur relevanta och giltiga är de nu? Studierna i skola och universitet och ett långt yrkesliv som lärare, livet i familj med barn och barnbarn och ett rikt föreningsliv med musik och sport. Allt det där som var och är livet, hur har det förändrat mig? Så kan man fundera och fråga, men jag tror att personlighetens kontinuitet med sin gradvisa utveckling och förändring ändå innebär att vi och människorna vi har omkring oss kan känna igen oss och att den personlighetens stabilitet och integritet som ändå finns hos oss är av oändligt stor betydelse. Det är vår själ. Fastän inte en enda av de celler som nu utgör vår kropp är desamma som när vi föddes, så finns vår personlighet kvar, - inte som den var, utan förändrad och utvecklad, men ändå möjlig att känna igen som vårt jag. Därför är jag den jag är med de värderingar som är mina på grund av det som hänt mig och de val jag har gjort. Detta kan man också uttrycka så här: Gud har gett oss en själ, som är vår länk mellan det som varit, det som nu är och det som kommer.

Om punkt 5: Om nu min tro håller, hur kan jag berätta det för mina medmänniskor så att de förstår vad jag menar?

Låt mig sluta med ett personligt vittnesbörd:

Av mig själv kan jag inte veta att jag tror, den vissheten är en gåva, liksom tron är en gåva. Vissheten om att tron finns hos mig är väsentlig för mig, utan den skulle jag hela tiden sväva i en osäkerhet som skulle vara förödande. Luthers tal om att vi behöver omvända oss dagligen tror jag bygger på ett missförstånd. Vi behöver ofta be om förlåtelse för våra brister och felsteg, men det är en annan sak. Vår tro vilar på säker grund, när vi döpts till ett liv med Kristus och i hans församling. Den övertygelsen kan man vila i, och det gör jag.

Det är inte så att jag aldrig tvivlar, - det händer ofta.

Det är inte heller så att jag alltid lever nära Gud och att min tros låga lyser klart för mig och för dem

som är omkring mig.

Men med den personlighetens kontinuitet som vi skulle kunna kalla vår själ tillhör jag min frälsare Jesus Kristus, det vet jag, för det är vad som dopet betyder för mig, och det har ägt rum och kan inte göras om intet.

Därför är livet med Kristus det viktigaste och mest avgörande som har hänt i mitt liv. Hur begripligt detta nu är för den som möter mig, det vet jag inte, men jag tror att det är sant att Gud inte är långt ifrån någon enda av oss. Kom och möt honom, du med!

Amen.